

V. U.: Eddy Praet
Watermolenstraat 115
9500 GERAARDSBERGEN
Tel: 054415950

TUINIEREN

MAANDBLAD (verschijnt niet in augustus)

Maand: **februari 2023**
Postkantoor GERAARDSBERGEN I
P 508040

KON. MIJ WERK DER VOLKSTUINEN
vzw GERAARDSBERGEN

Voorzitter: André Depelseneer
Zikastraat, 85 9500 Geraardsbergen

Tel.: 054411906

Rekeningnummer: **BE86 9733 7216 1550**

KBO: 0411.014.239

RPR: afdeling Oudenaarde

volkstuinten.gbergen@gmail.com

www.volkstuinengeraardsbergen.be

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Afhalen van de bestellingen van de groepsaankoop: GEWIJZIGDE LOCATIE!

Wegens onbeschikbaarheid van de speelplaats van het Sint-Jozefsinstituut, hebben we besloten om de bedeling van de bestellingen te laten doorgaan op de speelplaats van de 'Middenschool De Kaai', gelegen langs de **Begijnhofkaai**. De speelplaats is bereikbaar via het groene hekken rechts van het grote witte gebouw. Zoals gebruikelijk zullen wij onze 'Volkstuinen' bordjes plaatsen.

OPGELET: de Begijnhofkaai is een eenrichtingstraat (verboden inrit vanaf de Grotestraat).

De data en uurregeling blijven behouden, dus op:

- **vrijdag 24 februari 2023 van 16u30 tot 18u**, en
- **zaterdag 25 februari 2023 van 9u30 tot 11u ten laatste**

Volgende activiteiten

- Op **zaterdag 4 maart 2023 van 14h tot 16h: ' Snoeidemonstratie op pitfruit '** bij de heer Hendrik Danneels **in de Elzenstraat, nr. 51 te 9500 Geraardsbergen (Goeferdinge)**. Lesgever is de heer **Frans vanden Bosch** uit Herfelingen.

De ruime tuin met een grote variatie aan fruitbomen leent zich uitstekend voor een praktische snoeidemonstratie. Onze lesgever genoot zijn opleiding als tuinleraar aan de tuinbouwschool van Sint-Truiden, maar vooral uit zijn jarenlange praktijkervaring op zijn eigen fruitdomein heeft hij veel geleerd. De 'geknipte' leermeester dus!

Vorig jaar gaf Frans in dezelfde tuin ons ook al een snoeidemo. We denken dat het echt leerzaam kan zijn om te zien hoe de fruitbomen hierop vorig jaar gereageerd hebben. Is het beoogde resultaat bereikt of moet er gecorrigeerd worden? Bent u ook benieuwd?

Na de snoeidemo wordt voor een warm drankje, een gebakje en desnoods een glaasje 'sterkers' gezorgd! Iedereen is welkom, deelname is gratis.

Denk aan gepaste kledij en schoeisel (laarzen aanbevolen).

- **Op vrijdag 10 maart 2023 om 19u30 in zaal Sint-Bavo, Hoge Buizemont 165 te Geraardsbergen voordracht over 'Gevolgen van de klimaatverandering en de invloed ervan op onze tuin''** door **Geert Naessens**, bekend als weerman van Radio 2 en Focus-WTV.

Onze voordrachtgever gaat even dieper in op het weer en ons klimaat en wat daarmee aan de hand is. Voor ons landje betekent klimaatverandering vooral meer regen én meer droogte. We hebben extra aandacht voor de uit de pas lopende zomers van de laatste jaren. Hittegolven, stortbuien, periodes van droogte ... Het klimaat is een serieuze uitdaging voor onze tuin.

De klimaatbestendige tuin is een positief verhaal, hip en trendy zelfs. Bij een klimaatbestendige aanpak zou bijzondere aandacht moeten gaan naar bodem, water en hitte. Waardevolle beplantingen, die hun klimaatrobustheid bewezen hebben, moeten we behouden. Belangrijk is dat er in de bodem een goed evenwicht is tussen lucht, aarde en water, en dat de bodem niet uitdroogt. Vanuit zijn grote tuinpassie probeert Geert Naessens ons de weg te tonen en zijn kennis over te brengen voor een klimaatgerichte aanpak van bodem, water en beplanting.

Iedereen is welkom, ingang gratis.

AANDACHT: BELANGRIJKE informatie over de Clubreis 2023 op volgend blad

Sint-Jozefsinstituut " 't Karmelieten "

Karmelietenstraat 57
9500 Geraardsbergen

tel: 054/41 07 10 – 054/412 412

BuBaO De Mozaïek

Boelarestraat 3
9500 Geraardsbergen
tel: 054/41 83 50

Voorstelling van het programma van de **TUINHIER – CLUBREIS 2023**

Gezien het succes van de editie 2022 wordt het terug een 4-daagse **cultuur- en natuurreis**.

- **Periode:** van donderdag 17 augustus tot en met zondag 20 augustus 2023.
- **Hoofdbestemming:** het Zwarte Woud in Duitsland, met verblijf van 3 nachten in halfpension (ontbijtbuffet + 3-gangendiner) in het HOTEL SILBERKÖNIG**** gelegen in Gutach/Bleibach. Er is een lift aanwezig.

Korte beschrijving van de REISROUTE en het PROGRAMMA:

- **Dag 1:** Vertrek uit Geraardsbergen om 6u (parking St.-Macariuskerk van Nederboelare- de Reep). We rijden over Luxemburg – Thionville naar METZ (Frankrijk) voor een stadswandeling van 2u met 2 Franstalige gidsen. Met o.a. de prachtige Kathedraal St.-Etienne 'La Lanterne du bon Dieu', de oude binnenstad, het imposante stationsgebouw, ... Middagmaal ter plaatse. In de namiddag volgt nog het moderne Centre Pompidou, bekend omwille van zijn bijzondere architectuur en het park met o.a. het paleis van de Gouverneur, een juweeltje in Jugendstil ... In de late namiddag doorreis naar ons hotel over Strasbourg.
- **Dag 2:** Bezoek in de voormiddag aan FREIBURG, de grootste stad van het Zwarte Woud, met zijn historische binnenstad, samen met 2 gidsen. Middagmaal ter plaatse. In de namiddag rijden we via een natuurroute naar TRIBERG met zijn mooie waterval en zijn hoofdstraat met vakwerkhuisjes én souvenirwinkeltjes (koekoeksklokken!). Vrij bezoek. Terug naar ons hotel.
- **Dag 3:** De kers op de taart met een bezoek aan **het Bloemeneiland MAINAU**, een parel in de Bodensee, geroemd om zijn sprookjesachtige natuur. Individueel bezoek. We blijven hier de ganse dag met keuze van vrij middagmaal. In de late namiddag terugrit naar ons hotel.
- **Dag 4:** Terugkeer naar Geraardsbergen via Colmar – **NANCY** - met kort bezoek aan deze mooie Franse stad, vooral de Place Stanislas is een puur juweeltje. Middagmaal ter plaatse. Verder via Metz – Thionville – Luxemburg ... naar onze hometown.

AANDACHTSPUNTJE: er zijn verschillende bezoeken 'te voet' opgenomen in deze reis.

Het gedetailleerde programma, inclusief de kostprijs, zal in bijlage worden toegevoegd aan het clubblad van APRIL of MEI. Voor bepaalde afspraken moeten wij eerst nog persoonlijke contacten leggen. Hotel SILBRKÖNIG reserveerde voor ons alvast 24 Doppelzimmer + 3 Einzelzimmer. We reizen terug met Bus4You (de autocar van Kathleen + Johan, met 49 zitplaatsen).

Wie geïnteresseerd is in deze reis, kan dit **VANAF 27 FEBRUARI** melden aan de inrichters, bij voorkeur via e-mail naar: yolandegodyns@hotmail.com of via telefoon op het nummer: 054/422088.

Opgepast: uw inschrijving is pas definitief na overschrijving van het voorschot van 150 EURO per persoon op rekening **BE59 0010 6942 7626** van WALRAEVENS-GODYNS met vermelding: voorschot clubreis Zwarte Woud + de namen.

Van harte welkom, vanwege de inrichters André en Yolande.

Restant van pootaardappelen en frigo-aarbeiplanten

Hartelijk dank aan de leden, die via de groepsaankoop, bio-aardappelen besteld hebben. Door een gezamenlijke inkoop (jaarlijks zowat 100 kg) kunnen wij de poters in grote verpakkingen aankopen en zo de prijs drukken. Na de verdeling van het pootgoed resten er ook dit jaar nog enkele kg poters. Dit is het aanbod:

- 4 kg Alouette: halfvroeg, vastkokende, gladde aardappel met rode schil en een diepgele vleeskleur, goed van smaak en geschikt om op diverse manieren te bereiden in de keuken.
- 2 kg Carolus: halfplate, kruimige aardappel met gele schil en mooie rode ogen, geschikt als friet- en tafelaardappel
- 1 kg Vitabella: vrij vroeg, vastkokende, gladde ovale knol en een mooi inwendige gele vleeskleur, lange bewaarbaarheid
- 10 frigo-aarbeiplanten, variëteit Korona, een sterke plant waardoor het weinig gevoelig is voor ziekten. 0,75 € per plant.

Interesse om deze plaagresistente bio-aardappelen en/of aardbeiplanten ook eens te proberen? Stuur een mailtje naar volkstuinen.gbergen@gmail.com of bel naar het nummer 054415950. De prijs is 3,20€/kg.

HEDENDAAGSE NATUURLIJKE TUINEN

WATERMOLENSTRAAT 17,
9572 SINT-MARTENS-LIERDE (LIERDE)
054/42.35.27 0499/42.26.51

INFO@ANN-MUYLDERMANS.BE
WWW.TUINARCHITECT-ANN-MUYLDERMANS.BE

De 'sprokkelmaand' brengt licht na de duistere januarimaand

Januari was een grijze maand met amper de helft van het aantal uren zonneshijn waar we normaal recht op hebben. Wel zacht maar ook vrij nat met liefst 24 regendagen, zo wist weerman Frank in zijn maandoverzicht ons te vertellen. Dan is februari alvast hoopvol gestart: we kregen al heel wat zonnige dagen, de koude nachten neem ik er dan graag bij. Ook al kan het nog best wispelturig zijn tot de echte lente haar intrede doet, we kunnen ons optrekken aan de lengende dagen. Ze geven ons meer energie en dan is de drang om bij zonnige dagen in de tuin te werken groot. We kijken er naar uit om opnieuw in de aarde te kunnen woelen ... Ik twijfel er niet aan dat sommigen onder u al gestart zijn met het 'nieuwe seizoen'. Buiten te nat of te koud, dan kan er binnen toch nuttig werk gedaan worden zoals zaaien en stekken. Hoe dan ook, er zit nu heel wat tuinactiviteit aan te komen.

Zaaien in bak heeft heel wat voordeel

Het (voor)zaaien in bak biedt, zeker voor trager kiemende groenten zoals ui, prei, ..., een groot voordeel ten opzichte van het zaaien in volle grond. De uitzaai buiten is onzekerder en kan ook pas (veel) later gebeuren (pas van zodra de temperatuur 's nachts niet meer onder 5°C zakt).

Ik gebruik isomo- of bloembakken, die 6 à 8 cm diep zijn, wat voor de meeste groenten volstaat. De zaaigrond droogt minder snel uit indien de hoeveelheid grond groter is en dit is belangrijk voor het kiemproces. Omdat er in een diepe isomo- of bloembak best wat grond kan, doe ik onderaan een vijftal cm tuinaarde, die ik ofwel recupereer uit de serre of uit mijn siertuin, in de buurt van mijn wachthoop van snoeihout. Voor het in de hakselaar verdwijnt, is er altijd een deel vercomposteerd zodat het niveau daar jaar na jaar verhoogt. Voor de bovenlaag in de zaaibak gebruik ik zaai- en stekgrond of, bij gebrek daaraan, een mengsel van potgrond en zand. Alles goed aandrukken met een blokje hout en hiermee ook de zaaigeultjes maken. Hierin lauw water gieten en daarna zand instrooien. Zo zie je donkere zaden, zoals zaad van ui en prei, beter liggen. Na het afdekken van de zaden leg ik onmiddellijk een plasticfolie of een glazen plaat op de bakken om verdamping te vermijden.

De meeste zaden, zoals prei, sla, spinazie, tomaten, ui, aubergine, pepers, paprika's, ... zijn donkerkiemers. Je kunt de zaaibakken dus gerust in een donkere ruimte (bv. een kelder) plaatsen, waar de temperatuur stabiel is dan in een veranda of serre. Bij donkerkiemers remt licht het kiemproces af, bij lichtkiemers geeft licht net de prikkel om te gaan kiemen. Het zaad van lichtkiemers wordt daarom niet of slechts zeer weinig afgedekt. Enkele typische lichtkiemers zijn basilicum, peterselie en selder.

Naast ui en prei zaai ik ook andere groenten, zoals sla, spinazie, erwten en vroege kolen (broccoli, bloem- en spitskool) voor: sla en spinazie in een ondiepe zaaibak (4 op 4 cm), de erwten (en later op het seizoen bonen) in een diepere tray (de grootte van de kluitjes is vergelijkbaar met een Jiffy-turfpotje). Kolen zaai ik voor in een bakje om nadien te verspenen in potjes van 8 à 10 cm of in een diepe tray. Als de kluitjes goed doorworteld zijn worden de plantjes uitgeplant in volle grond. Laat ze vooraf wel afharden (laten wennen aan de buitentemperatuur) en, bij minder gunstig weer, is bescherming met vliesdoek bv. aanbevolen.

Achter glas of in de platte bak

De zonnige februaridagen doen de temperatuur overdag in een serre of een platte bak al aardig oplopen. 's Nachts koelt het natuurlijk nog flink af. Maar radijsjes, spinazie, vroege sla kunnen gerust gezaaid worden. Zelf had ik in de eerste helft van januari al radijsjes (Saxa) gezaaid in de serre en afgedekt met geperforeerde plasticfolie. Het heeft een maand geduurd voor ze zich toonden. Wie nu zaait zal niet veel later oogsten.

Een koude bak is tevens een ideale plaats om in het voorjaar jonge planten op te kweken en af te harden. Ik kan mijn bak, gemaakt van polycarbonaatplaten, verplaatsen wanneer en waar ik wil. In het voorjaar kies ik een plek in de volle zon waar hij ook beschermd is tegen de wind. De hoogste kant (achterkant) richt je best naar het noorden/noord-oosten zodat je een optimale lichtinval hebt. Een koude bak kun je het hele jaar door nuttig gebruiken. In het najaar leent hij zich uitstekend om het seizoen nog wat te 'rekken'.

- **Tip:** Dek de bodem na het zaaien af met een vliesdoek of een lichte geperforeerde plasticfolie. Dit zorgt ervoor dat het vochtgehalte en de temperatuur in de bodem gelijkmatiger blijft, waardoor de kieming sneller verloopt.

Binnenshuis of in een miniserretje (al dan niet met bodemwarmte) kunnen de meer warmteminnende groenten gezaaid worden: kruiden, (knol)selder, paprika, , tomaten, aubergine, meloen, komkommer, ... Tomaten (zie ook verder) zaai ik pas begin maart, courgette en pompoen pas begin april. Tomaten vroeger zaaien geeft te lange en minder stevige planten. Paprika en peper hebben dit probleem van 'rek' niet bij minder licht, vandaar dat je die best nog eerder (rond half februari al) bij een temperatuur van 25°C zaait. Ze kiemen namelijk veel trager dan tomaten, pas na 2 tot 3 weken.

Zo ga je te werk bij het zaaien van tomaten

- **Zaaitijd:** de meest aanbevolen zaaiperiode voor tomaten is tussen 10 en 30 maart. Indien je verschillende tomatenrassen wil telen dan kan je het zaaien spreiden over twee of drie beurten, waarbij je de vroegst rijpende en zelftoppende tomaten het eerst zaait. Ook de plaats waar de tomaten uiteindelijk zullen terecht komen (serre, veranda, openluchtteelt) kan een leidraad zijn voor het tijdstip van zaaien.
- **Voorwaarden voor een goede kieming**
  - o Een gepaste, luchtige, lichtvochtige zaaigrond. Druk de zaaigrond (met een plankje) licht aan en wrijf de grond opnieuw gelijk.
  - o De zaden gelijkmatig verspreiden en afdekken met een dunne laag (0,5 cm) zaaigrond. Het aanbrengen van wat extra wit zand op de afgedekte zaadjes kan je toepassen om de zwakke zaden te onderdrukken. Lichtjes nat maken met water op kamertemperatuur. Dek af met glas of gaatjesplastic zodat de luchtvochtigheid zo hoog mogelijk blijft.
  - o Zorg voor voldoende warmte: een zaaitemperatuur van 20 tot 25°C is ideaal opdat de zaden na 5 tot 8 dagen zouden kiemen. Bij een lagere temperatuur duurt het enkele dagen langer. Plaats het zaaibakje daarom tijdelijk op de warmste plaats in huis bv. op de vensterbank boven de verwarming, in de chauffagekelder, ... **Tomaten zijn donkerkiemers:** er is voor de kieming geen licht nodig.
- **Zorgen na de kieming**
  - o Na het kiemen moet het glas of de plasticfolie onmiddellijk verwijderd worden. **De jonge plantjes moeten nu wel zoveel mogelijk licht krijgen!** De temperatuur mag dalen tot 16 - 18°C. Bij goed weer kan je de zaaikist met gekiemde plantjes overdag in een koude kas/serre (veranda) zetten. 's Avonds breng je de kiemplantjes best terug binnenshuis. Na ca. 2 weken is het eerste echte blad zichtbaar en kunnen de plantjes verspeend worden. Hiervoor gebruik je best voedselrijke potgrond. Tot einde april of begin mei moet je de jonge planten verder opkweken in een vorstvrije ruimte.

En buiten in volle grond?

Eind februari/ begin maart kunnen plantui, sjalot, erwten, ... worden geplant in volle grond. Zoals hoger vermeld, zaai ik de eerste erwten altijd voor in potjes. Die beginnen nu te kiemen en zullen eind begin maart zeker klaar zijn om uit planten, in het begin al dan niet onder bescherming van vliesdoek. Een volgende zaai gaat wel direct de grond in. Kolen (broccoli, vroege bloemkool, spitskool, ...) kunnen nu al op een wachtbed worden gezaaid, maar hier ook geef ik de voorkeur aan een bakje.

Haal je snoeischaar boven

Hopelijk heb je tijdens de winter uw tuinmateriaal goed onderhouden (en eventueel hersteld indien nodig). Dan is uw snoeischaar nu klaar voor het werk dat eraan komt, uiteraard afhankelijk van wat je in je tuin staan hebt. Snoeien houdt je (fruit)planten in een mooie vorm (en zorgt voor een mooiere oogst).

In de bessentuin

De snoeironde start in de fruittuin met o.a. druiven, kiwi's en vijgenbomen. Deze moeten dringend worden aangepakt. Hoe langer je wacht, des te groter de kans dat de plantensappen uit de snoeiwonden lopen en je planten nodeloos energie verliezen.

- Druiven, kiwi's en kiwibessen kan je opleiden met één verticale hoofdtak, met links en rechts horizontale zijtakken. Dit zijn de gesteltakken waarop de twijgen met de bessen staan. Kort die zijtakken in na de vijfde of zesde twijg. Knip de twijgen, die zich vorig jaar gevormd hebben op deze gesteltakken, terug tot op één tot twee knoppen of 'ogen' (een verdikking waar straks een nieuwe twijg, mét bessen, uit zal groeien).
- Snoei ten laatste in maart ook je bessenstruiken. Bij aalbessen ('rode en witte besjes') en kruisbessen ('stekelbessen') houd je vijf tot zes hoofdtakken over, de rest knip je tot op de grond af. Top alle zijscheuten in tot drie of vier knoppen, dat is ongeveer 10 à 15 cm.
- Cassis of zwarte bes snoei je anders. Houd ook hier een zestal (gestel)takken met de jongste twijgen per struik over. Knip elk jaar twee tot vier van de oudste (gestel) takken tot op de grond af. Cassis vernieuwt zichzelf continu, met jonge grondscheuten.
- Bij zomerframbozen houd je niet meer dan acht jonge takken (die vorig jaar gevormd zijn) per lopende meter over. Indien je dit vorig jaar nog niet gedaan hebt na de pluk, dan knip je alle

(droge) takken, die vorig jaar vruchten gegeven hebben, af. Herfstframbozen snoei je kort terug, vergelijkbaar met rozen (zie verder).

- Blauwe bessen moet je alleen snoeien als de struik te warrig wordt. Knip dan één tot twee van de oudste takken tot tegen de grond af.
- Van bramen en Japanse wijnbes snoei je alle takken die vruchten hebben gedragen tot op de grond af. Knip de zijscheuten van de resterende takken terug tot op 2 knoppen, dat is meestal ruim 10 cm. Bind ze terug aan.
- Knip van je vijgenboom alle scheuten op de stam en onderaan de stronk weg. Houd vier tot zes hoofdtakken over. Zijtakken die zich te ver uitstrekken, knip je af na de eerste knop, dat is op 5 à 10 cm. Laat genoeg jongere takken staan, daar komen de vijgen van dit jaar aan — vaak zie je nu al die erwtachtige vruchtjes staan. Van een vijgenboom in struikvorm, houd je ook maximum acht takken over. Zaag de oudste, dikste takken tot tegen de stronk af. Knip kronkelende en naar binnen groeiende zijtakken af. Doe eventueel handschoenen aan, het witte melksap kan de huid irriteren. Een olijf- en citroenboom snoei je op dezelfde manier als een vijgenboom.

(Bron: HLN, tuinexperte Laurence Machiels)

Minder maar mooiere bloemen

Eind februari/ begin maart is de ideale periode om de rozen 'definitief' te snoeien. Het is verstandig om vóór de winter rozen wat terug te snoeien, tenzij je natuurlijk de rozenbottels wilt sparen. De struik staat er iets 'netter' bij en de plant ziet minder af van stormwinden. Indien u een bescherming rond de plant hebt aangebracht, verwijder je die best zodat er zich nieuwe scheuten van uit de oculatie kunnen vormen. De oculatie is de plaats waar de rozenonderstam is "geoculeerd" of gegriffeld met de gewenste variëteit.

Enkele snoeiregels:

Zorg voor een degelijke snoeischaar en ook dikleder handschoenen zijn geen overbodige luxe!

- **Haal** eerst al het **dode bruine hout weg** en ook de zwakke dunne takjes want die geven toch alleen maar blad (met geen of hoogstens kleine bloemen).
- **Verwijder** alle grondscheuten zo diep mogelijk: dit is wildopslag afkomstig van de onderstam.
- Rozen bloeien op takken die nog hetzelfde jaar gegroeid zijn: **rozen mag men dus "kort" snoeien**. Snoei de takken van struikrozen in tot op twee/ drie ogen. Hoe korter je snoeit, des te krachtiger worden de nieuwe scheuten. Een oog is het plekje waar de roos zal gaan uitlopen. Meestal kun je dat goed herkennen aan de rode kleur of aan een kleine verdikking. Kies bij voorkeur een oog dat naar buiten gericht is. Daardoor stimuleer je, dat de roos een tak gaat vormen die naar de buitenkant groeit en het hart van de roos vrij en open houdt. Zo kunnen zon en wind het hart bereiken en zal de struik na een regenbui sneller opdrogen waardoor je minder snel last hebt van schimmels. Knip een beetje schuin, dan blijft er na een bui geen water op de tak (en het oog) staan. Water op het oog kan bij nachtvorst ervoor zorgen dat het bevriest en afsterft. Op deze manier knip je alle takken. Aan een goede struik zitten ongeveer 5 tot 7 sterke takken.
- Botanische of heesterrozen moet je niet zo kort snoeien. Bij klimrozen moet je eerst een "gesteltak" kweken en de vertakkingen snoeien zoals hierboven verteld. Je kunt eventueel de takken inkorten als die te lang geworden zijn of verkeerd groeien. Gebogen of horizontaal aangebonden takken bloeien uitbundiger. Bij klimrozen knip je de oudste hoofdtakken tot tegen de grond af, houd er niet meer dan drie tot vier over. Snoei alle zijtakken terug tot op één of twee knoppen — je krijgt dus veel korte (max. 10 cm) stompjes. Leid de takken zoveel mogelijk horizontaal, daar komen de meeste bloemen op. Een wilde scheut die uit de grond komt gekropen,
- Na het snoeien kunt u een onderhoudsbemesting, bij voorkeur een organische meststof, inwerken om de hergroei te bevorderen. We verwachten van rozen dat ze sterke takken vormen en daarna vele bloemen produceren, ze hebben dus veel voedsel nodig. Houd de rozen nadien onkruidvrij.
- Clematissen die in de zomer bloeien, knip je nu tot 30 cm van de grond af. Clematissen die in de winter of vroeg in de lente bloeien, zoals Clematis montana, snoei je pas na de bloei. Houd altijd het etiket van je clematis bij want daarop vind je de juiste snoeiperiode. Haal alle dode en beschadigde stengels weg.

Voorjaars- versus zomerbloeiers

Voorjaarsbloeiers, zoals Forsythia, Ribes, Spiraea arguta, ... snoeien we pas na de bloei!

Sierheesters die 's zomers of kort na de zomer bloeien, kunnen nu wel aangepakt worden. Vlinderstruiken (Buddleja) mogen flink teruggesnoeid worden. De rechte stevige takken kan je eventueel bewaren om als steunstokken te gebruiken bij bvb. clematissen. Bij de uitgebloeide winterjasmijn nu de takken wat inkorten. Cornus- en salixsoorten die geteeld worden omwille van de gekleurde twijgen worden nu ook gesnoeid.

Als je blauwregen niet snoeit, ontpopt hij zich tot een onbeheersbare klimmer met veel blad en minder en minder bloemen. Knip alle scheuten die op de zijtakken groeien terug tot op twee of drie knoppen, daar komen de bloemen aan. Zijtakken die te lang zijn, mag je inkorten. Snoei in de zomer zeker nog eens!

Wacht met hortensia's en hibiscus tot maart, lavendel snoei je pas in april. Groenblijvende hagen en struiken zoals buxus, taxus, struikkamperfoelie (Lonicera), Osmanthus, laurierkers en coniferen snoei je niet voor eind april.

Bladverliezende hagen (Fagus, Carpinus, Ligustrum, Lonicera, Stephanandra, ...) kunnen bijgeknipt worden. Heb je deze winter struiken en hagen geplant? Snoei de twijgen dan nu terug tot op een paar mooie knoppen. Het lijkt tegenstrijdig omdat de planten nog maar zo klein zijn, maar het stimuleert ze net om meer wortels te ontwikkelen. En een flink wortelgestel, dat is wat ze in deze fase nodig hebben. Indien de leibomen nog niet gesnoeid zijn, dan de takken die omhoog groeien inkorten tot bij de hoofdtakken.

Snoeien doet groeien! Zeker als je in één keer drastisch ingrijpt, krijgt je plant een groeiboost. Precies om dat te voorkomen, snoei je bomen en heesters die jarenlang verwaarloosd zijn beter gespreid, en deels in de zomer. Snoei ook nooit meer dan 20% in één keer weg. Wil je een plant compact houden, dan doe je dat door ze regelmatig bij te snoeien in plaats van één keer per jaar, en bij fruitbomen en leifruit ook beter in de zomer dan in de winter.

Snoeien blijft een 'doeaangelegenheid': leren uit andermans ervaringen en dit proberen toe te passen met vallen en opstaan. Door het te zien doen en begrijpen waarom men het zo doet, vorm je wel een onmisbare basiskennis. Bekijk de vorm van heesters en bomen en snoei eventueel takken weg of terug om een mooie natuurlijke vorm te behouden.

Veel snoeiafval, wat moet je er mee?

Wie veel (fruit)bomen, struiken of heesters moet snoeien, kijkt al gauw op tegen een berg snoei-resten. De gemakkelijkste manier om er vanaf te geraken is het snoeiafval naar het containerpark brengen. Zelf doe ik dat nooit, zelfs mijn nieuwe GFT-container heb ik nog nooit gebruikt.

Dit zijn enkele mogelijke oplossingen:

Hakselen of versnipperen

De snelste manier om van een grote berg snoeiafval af te geraken, is om het te (ver)hakselen of versnipperen. Hierdoor wordt het volume sterk gereduceerd (ongeveer een factor 10). Versnipperen en verhakselen is niet hetzelfde. Een versnipperaar snijdt de takken in kleine stukjes, dwars op de vezel. Hierdoor blijft de vezel intact, waardoor het afbreekproces van de snippers relatief lang duurt, wat ze uitermate geschikt maakt als (sier)bodembedekker. Het onkruid wordt onderdrukt, er is meer zuurstof in de bodem en daardoor ontstaat een beter micro-organisch systeem met bacteriën en schimmels. Een laag houtsnippers werkt vochtregulerend en beschermt de bodem tegen droogte in de zomer en vorst en regen in de winter. Leg jaarlijks een laag van ongeveer 5 tot 8 centimeter aan.

Bij het verhakselen van snoeihout wordt, in tegenstelling tot versnipperen, de vezelstructuur opengespleten, waardoor de structuur van deze snippers minder regelmatig en ietwat uitgerafeld is. Verhakselen is een techniek om zowel hard als zacht tuinafval te verwerken. Wanneer je hout hakselt, zal het hout sneller composteren en de voedingsstoffen worden gemakkelijker door de bodem opgenomen. Gehakseld tuinafval wordt dan ook veel gebruikt als compost. Houtsnippers zijn verder ook uitermate geschikt als mulchmateriaal onder struiken, bomen en hagen. De snippers vergaan langzaam tot kostbare humus en verbeteren zo de bodem. Ze trekken een pak nuttige insecten aan, die het composteringsproces versnellen.

TIP: leg een laag takken op de bodem van je composthoop, zo komt er lucht in de compost, en ook dat versnelt de omzetting.

Bouw een takkenwal

Dikke takken krijg je niet altijd verhakseld. Je kan er een takkenwal of takkenril meebouwen. Sla een dubbele rij palen, 0,5 tot 1 meter uit elkaar, en stapel er takken en twijgen tussen tot een dikke muur. De hoogte bepaal je zelf. Na verloop van tijd zakt de wal in, en kan er weer vers snoeihout op. Vogels, egels, padden, salamanders en allerlei insecten komen er schuilen en slapen. Laat er Oost-Indische kers of een pompoen over klimmen. Met dikkere takken maak je een informele afboording van een pad, of een knuppelpaadje, bijvoorbeeld voor een drassig stuk in de tuin. Leg de takken goed tegen elkaar aan en druk ze tot de helft in de grond, zo blijven ze vast liggen wanneer je erover stapt.

Excellent steunmateriaal

Waarom bamboestokken kopen als je zelf rechte stokken in de tuin hebt? Oké, wilg of hazelaar gaan minder lang mee dan bamboe, maar je kunt er wel elk jaar van knippen en het is zoveel ecologischer. Zet ze in als steun voor clematis, klimbonen, reukerwtjefs, pompoenen, ... Steek de stokken 30 à 50 cm diep in de grond, en bind ze met touw bijeen tot een rek of een wigwam. Heb je veel fijn vertakt snoeihout? Dat is excellent rijshout! Prik de takken straks, na het opruimen van de borders, tussen de planten die steun nodig hebben, zoals dahlia's, riddersporen, ... De jonge scheuten weven zich tussen de takken, die onzichtbaar tussen het groen verdwijnen.

(Bron: HLN, tuinexperte Laurence Machiels)

Dankwoord van Guido Van De Pontseele

Guido Van De Pontseele wenst het bestuur en de leden te bedanken voor het artikel in ons maandblad, met een dankbetuiging aan zijn overleden vader en erevoorzitter van onze vereniging, en voor de prachtige bloemenkrans. Hij vraagt ons zijn groeten over te brengen aan alle leden.